

TUNTOSARVI

Selkolehti • marraskuu 11/1990

Kävelylenkki Kuortaneen Urheiluopiston maastossa.

*Aino ja Matti Lintula
Ainosta lisää sivulla 6.*

TUNTOSARVI

Marraskuu N:o 11/1990
16. vuosikerta

Julkaisija

Suomen Kuurosokeat ry
Ilmestyy 11 kertaa vuodessa
iso- ja pistekirjoituksella
sekä ääni- ja videokasettina.

Päätoimittaja

Leena Turunen

Toimittaja

Raili Karisaari

Toimitus, tilaukset ja osoitteenmuutokset

Mäkelänkatu 52 A
00510 Helsinki
Puhelin: 90-39604 674
Tekstipuhelin: 90-39604 677

Painopaikka

Painotalo Miktor
Mekaanikonkatu 19, 00880 Helsinki

Tilaushinta

Kuurosokeille lehti on maksuton.
Muut: 150 mk/12 kk

Sisällys

Yhteistyö on voimaa	2
Yhdistystietoutta	4
Mitä merkitys sinulle merkitsee Tervetuloa	6
Suomen kuurosokeat	8
Fiksu ei juhli lenkipuvussa	10
Dialogos viisivuotias	11
"Elämässä on monta mukavaa asiaa"	12
Eija leipoi hedelmäkakun ...	13
Kuurosokeat Kreetalla	14
Kirjekerho	15

Seuraava lehti ilmestyy 14.12.1990

PÄÄKIRJOITUS

Yhteistyö on voimaa

Sosiaali- ja terveysministeriön työryhmä julkaisi 11 vuotta sitten raportin "Kuurosokeat Suomessa". Tässä raportissa oli suunniteltu kuurosokeiden tarvitsemia palveluja hyvin laajasti.

Työryhmä esitti myös raportissaan, että vastuu kuurosokeiden palvelujen järjestämisestä annetaan heidän omalle järjestölleen, Suomen Kuurosokeat ry:lle.

Tämä oli hyvin tärkeä päätös yhdistyksen kehitystä ajatellen. Tuskin missään muussa maassa kuurosokeiden omalla yhdistyksellä on niin laaja-alaista toimintaa kuin meillä Suomessa.

Useimmissa maissa kuurosokeiden järjestöt toimivat vain etujärjestöinä. Yleisimpiä palveluita ovat vapaa-ajan toiminnan järjestäminen ja tiedotuspalvelut. Varsinaiset kuntoutuspalvelut järjestetään yleensä muualla.

Meillä Suomessa myös kuntoutuspalvelujen järjestäminen kuuluu kuurosokeiden oman yhdistyksen toimintaan. Minun mielestäni tässä on monia hyviä puolia. Työntekijät ja kuurosokeat työskentelevät tiiviisti yhdessä. Kuurosokeiden tarpeet tulevat joustavasti yhdistyksessämme esille.

Tiedämme ottaa ne suunnitelmissa huomioon. Yritämme työskennellä niin, että tarpeet tulevat myös päättävien viranomaisten tietoon ja saamme voimavaroja kehittää palveluita.

Tällainen järjestelmä tuo mukanaan myös paljon vastuuta yhdistyksen jäsenille ja luottamushenkilöille. Heidän tulisi päätöksissään pystyä ajattelemaan koko kuurosokeiden ryhmää.

Kuurosokeiden ryhmässä on hyvin erilaisia henkilöitä. Vamman aste voi olla erilainen, kommunikaatitavat erilaisia. Kaikilla on kuitenkin yhteinen ongelma, heillä on vaikea kuulonäkövamma ja sen mukanaan tuomat vaikeudet.

Kuurosokeina syntyneillä lapsilla on hyvin erilainen tilanne kuin aikuisena kuuroutuneilla. Minusta näyttää kuitenkin, että meillä Suomessa tämä järjestelmä on onnistunut. On ilo työskennellä tässä yhdistyksessä. Luottamushenkilöt ovat todella tunteneet vastuunsa ja huolellisesti paneutuneet asioihin. Uskon, että tämä suunta jatkuu.

Yhdessä me työntekijät ja yhdistyksen jäsenet voimme saada paljon aikaan. Meillä kaikilla on sama päämäärä: kuurosokeiden elämänolojen ja toimintaedellytysten parantaminen. ■

Kaija Salekari

Kaija Salekari: Yhdistys- tietoutta

Suomen Kuurosokeat ry on kuurosokeiden oma järjestö. Sen tarkoituksena on

- parantaa kuurosokeiden elämänoloja
- tuottaa kuurosokeiden tarvitsemia palveluja
- tiedottaa kuurosokeiden tarpeista.

Yhdistykseen voi liittyä jäseneksi jokainen kuurosokea, hänen puolisonsa tai joku muu lähiomainen.

Yhdistyksen jäsenet kokoontuvat nyt uusien sääntöjen mukaan kaksi kertaa vuodessa päättämään yhdistyksen asioista.

Kevätkokous pidetään huhti-toukokuussa. Siellä käsitellään edellisen vuoden toimintakertomus, tiliinpäätös ja päätetään tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä.

Syyskokous pidetään marras-joulukuussa. Siellä käsitellään seuraavan vuoden toimintaan liittyvät suunnitelmat sekä valitaan hallituksen erovuoroiset jäsenet ja puheenjohtaja. Äänioikeus yhdistyksen kokouksissa on jokaisella 15 vuotta täyttäneellä yhdistyksen varsinaisella jäsenellä.

Hallitus

Uusien sääntöjen mukaan johtokuntaa kutsutaan hallitukseksi. Suomen Kuurosokeat ry:n hallitukseen kuuluu:

- puheenjohtaja
- 6 varsinaista kuurosokeaa yhdistyksen jäsentä
- 3 erityisasiantuntijaa yhdistyksen ulkopuolelta

Hallituksen tehtävänä on hoitaa yhdistyksen asioita lain ja sääntöjen sekä yhdistyksen sekä yhdistyksen kokousten antamien ohjeiden mukaan. Yhdistyksen säännöissä on tarkemmin määriteltä nämä tehtävät.

Meidän yhdistyksemme toiminta on nykyisin jo aika laajaa. Ensi vuodelle laskettu talousarvio on loppusummaltaan noin 11 miljoonaa markkaa. Hallituksen jäsenillä on suuri vastuu. Hallituksessa työskentely vaatii paljon aikaa ja voimia. Täytyy lukea paljon erilaisia asiakirjoja ja hankkia laajasti tietoa yhteiskunnan eri alueilta päätösten teon pohjaksi.

Puheenjohtaja

Puheenjohtaja vastaa kaikista samoista asioista kuin hallituskin. Hänellä on lisäksi monenlaisia erityistehtäviä asemansa perusteella. Hän edustaa yhdistystä, hoitaa suhteita eri yhteistyötahoihin, ideoi ja suunnittelee toiminnan periaatteita.

Toimikunnat

Hallitus voi nimittää avukseen erialaisia toimikuntia. Meillä toimii nykyisin työvaliokunta, apuväline-toimikunta ja toimitusneuvosto.

Työvaliokunta valmistele hallituksen kokouksiin asioita. Se voi myös päättää joistakin pienemmistä asioista, esimerkiksi henkilökunnan osallistumisesta erilaisiin koulutustilaisuuksiin.

Apuvälinetoimikunta työskentelee apuvälineisiin liittyvien asioiden kanssa. Toimitusneuvosto miettii ja suunnittelee lehtitoimintaa.

Henkilökunta

Yhdistyksessämme on myös palkattua henkilökuntaa. Tällä hetkellä heitä on 40. He hoitavat koulutuksensa ja työtehtävänsä mukaisesti eri työalueita. Työntekijät myös suunnittelevat toimintaa.

Nämä suunnitelmat käsitellään syyskokouksessa, seuraavan vuoden toimintasuunnitelmassa ja talousarviolaskelmissa. Kun ne on hyväksytty yhdistyksen kokouksessa, työntekijät toteuttavat suunnitelmat.

Yhdistyslaki toiminnan pohjana

Yhdistyksemme toimintaa ohjaavat monet lait ja asetukset. Kaiken pohjana on yhdistyslaki. Yhdistyksen säännöt on laadittu yhdistyksen pohjalta. Säännöt on hyväksytty yhdistysrekisterissä. Nämä yhdistyksen omat säännöt ovat perustana työllemme. Kaikki yhdistyksen jäsenet ovat saaneet nyt uudet säännöt syyskokouksen yhteydessä. Ne kannattaa lukea huolellisesti.

On myös monia muita sääntöjä ja ohjeita, jotka määräävät toimintaamme Kuntoutustyöstä on omat ohjeensa, palvelutalotoiminnasta omat. Työntekijöiden asemasta on määräykset toimiehtosopimuksessa.

Jäsenistöllä on kuitenkin mahdollisuus luoda suunta ja määritellä yleiset periaatteet yhdistyksen toiminnasta. Tähän jokainen voi vaikuttaa yhdistyksen kokouksissa omalla osallistumisellaan. ■

Mitä yhdistys Sinulle merkitsee!

- Oletko ollut mukana yhdistyksen kokouksissa?
- Onko kaksi kokousta vuodessa hyvä?
- Ajaako yhdistys mielestäsi hyvin kuurosokeiden etuja?
- Mitä yhdistys merkitsee Sinulle?

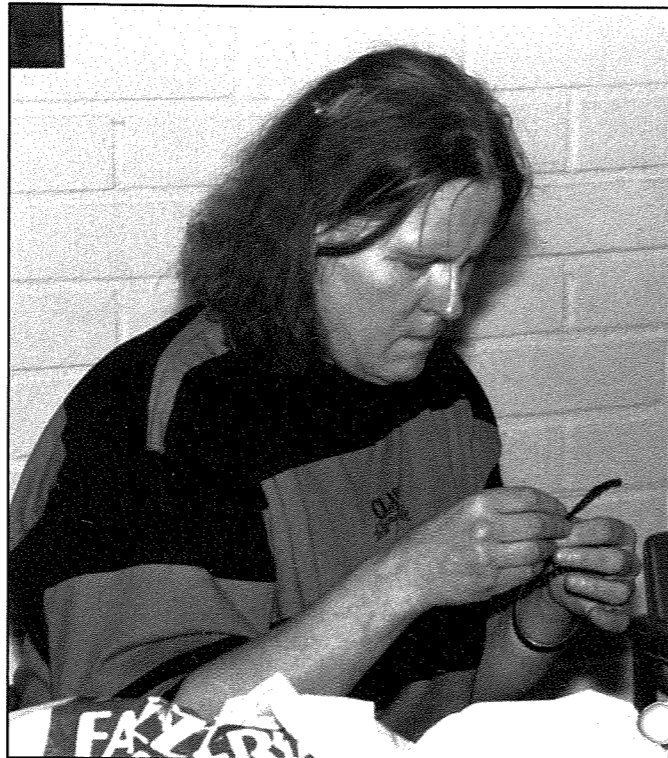
Kysyin neljältä yhdistyksen jäseneltä, mitä yhdistys heille merkitsee.

Aino Lintula (kansikuva) asuu Somerolla. Hänellä on usein tulkinaan miehensä Matti. Yhdessä Aino ja Matti olivat tulleet myös liikuntakurssille Kuortaneelle.

— Olen ollut yhdistyksen jäsenenä vuodesta 1974 lähtien.

— Viimeksi olin vuosikokouksessa 1984. Olen vähän laiska lähtemään, siitä se johtuu. Mielummin käytän ajan vaikka urheiluun.

— Kyllä yhdistys on tärkeä. Se hoitaa asioita, järjestää leirejä ja kursseja. Meillä on tällä hetkellä hyvä johtokunta.

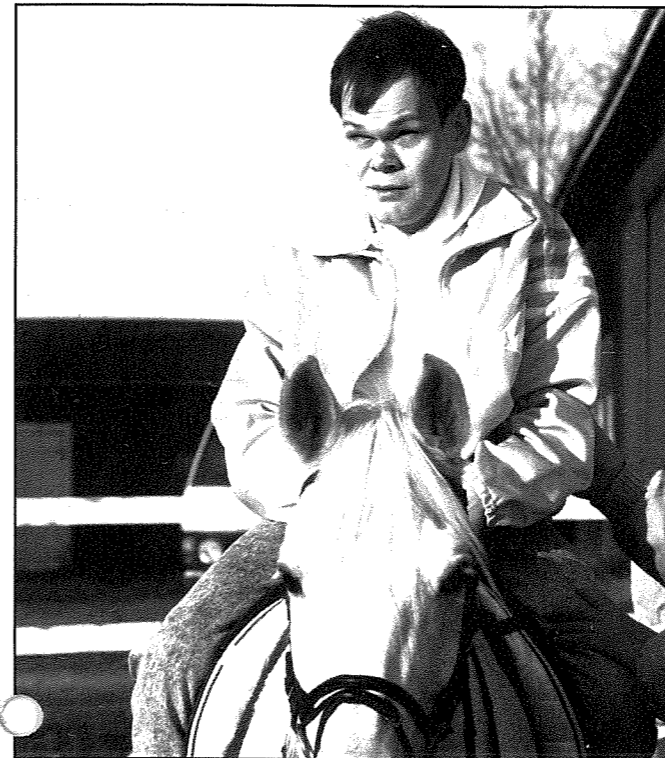
Marja Heinosen tapasin Helsingin kerhon askarteluilla. Hän valmisteli joulukoristeita. Marja on ollut yhdistyksen jäsenenä vuodesta 1978 lähtien. Hän on ollut myös johtokunnan varajäsenenä aikaisemmin.

— Jäsenten pitäisi saada enemmän tietoa johtokunnassa käsiteltävistä asioista ja päätöksistä.

— Johtokunnassa pitäisi olla enemmän viittovia ja käteen viittovia jäseniä. Silloin viittovat ja huonokuuloiset pääsisivät tasavertaiseen asemaan.

— Nykyiset kurssit opettavat samoja asioita joka vuosi. Kävisin mielelläni kursseilla, mutta haluaisin oppia uutta. — Viittovia tukihenkilöitä on liian vähän.

— On hyvä asia että meillä on oma yhdistys!

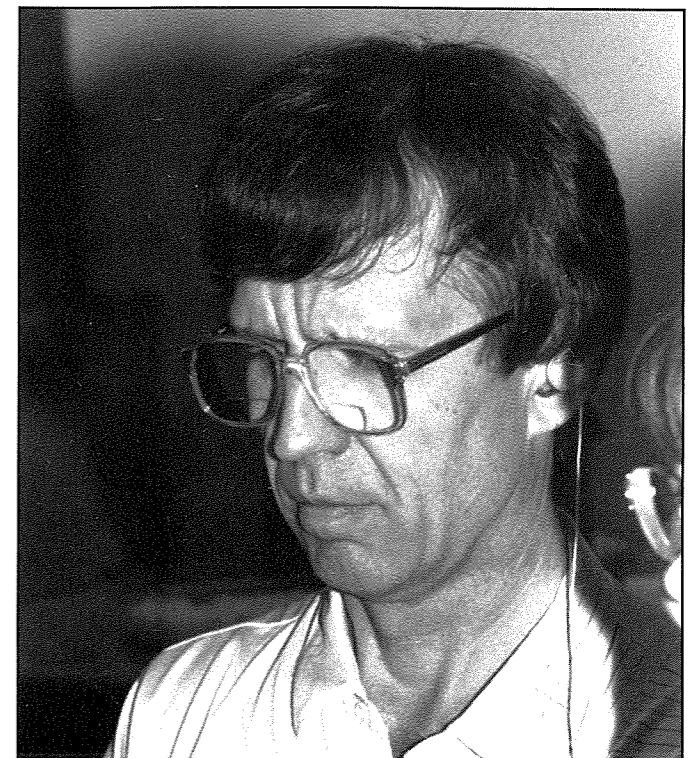

Ylivieskalainen Pekka Jaakola, on ollut mukana monissa vuosikokouksissa; ensimmäinen kerta oli vuonna -75. Pekka seuraa kiinnostuneena yhdistyksen toimintaa.

— Yhdistyksen kokoukset ovat maanlaajuisia tapahtumia. On iso asia järjestää kaksi tällaista tapahtumaa vuodessa. Mutta aika näyttää, onko se hyvä vai huono.

— Yhdistys merkitsee minulle monia asioita; edun valvontaa, yhdessä oloa muiden kuurosokeiden kanssa, uusien asioiden oppimista. Valtakunnallisissa tapahtumissa tapaan uusia ihmisiä. Lehdistä saan tietoa yhteisistä asioista.

— Toivottavasti syyskokous tekee hyviä päätöksiä ja riitaa on mahdollisimman vähän.

Helsinkiiläinen Raimo Korpela oli keväällä ensimmäisen kerran mukana yhdistyksen kokouksessa. Jäseneksi hän on liittynyt noin kaksi vuotta sitten.

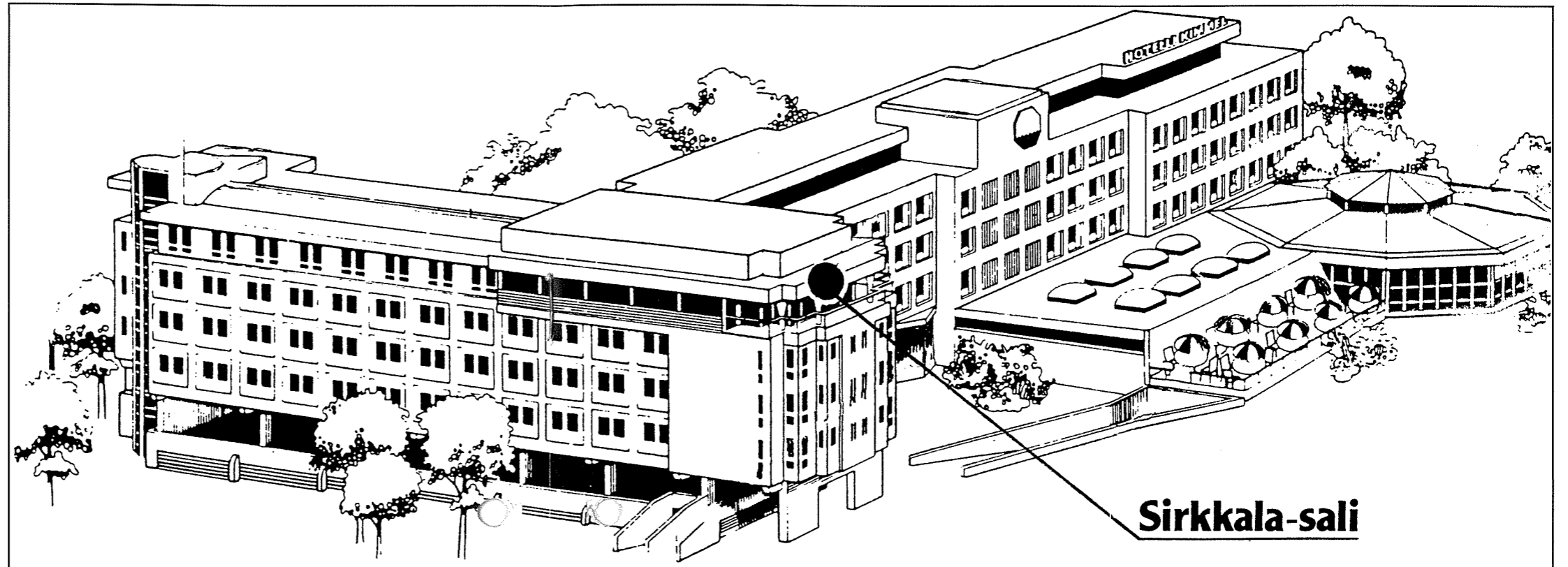
— Kaksi kokousta vuodessa; siinä on hyvää ja huonoa. Hyvää on se, että ihmisillä on enemmän aikaa mielipiteen ilmaisuun. Huonoa se, että se lisää yhdistyksen kuluja ja henkilökunnan työtä.

— Haluaisin, että yhdistys aloitaisi parannustyöt ruohonkorsitalta. Ensin apuvälinepuoli kuntoon, jolloin ihmisten itseluottamus kohoaisi. Sitten mentäisiin eteenpäin sosiaalietujen ajamisessa.

— Mitäkö yhdistys merkitsee? Koen sen valtavana haasteena. Paljon olisi tehtävää asioiden hyväksi; enemmän kuin mihin aika riittää. ■ Raili Karisaari

Hotelli Kimmel, Joensuu:

Tervetuloa, Suomen kuurosokeat

Yksi vuoden tärkeä tapahtuma on pikkujoulu. Mutta Kimmelissä tapahtuu enemmänkin: Suomen Kuurosokeat ry. kokoontuu ensimmäisen kerran myös syyskokoukseen juuri siellä. Sääntöjen muutos toi siis yhden juhlan kokouksen lisää. Hotelli Kimmel Joensuussa on valmiina ottamaan vastaan meidän joukkomme.

Lauantai 24.11. on syyskokouksen päivä ja illalla sitten istumme joulupöytään Kimmelin Sirkkala-saliin. Mutta miksi juuri Kimmeliin? Mitä hyvää Kimmel voi tarjota? Kysyin asiaa myyntipäällikkö Antti Haatajalta.

Valoisa kokoustila, valoisa juhlapaikka

Sirkkala on hyvä kokoushuone. Siellä on runsasti valoa, siellä on induktiosilmukka ja siellä on hyvät äänentoistolaitteet. Kokouksen puheenjohtajalle tuodaan erillinen koroke, josta puhujat on helppo nähdä.

Illalla sali muuttuu juhlahuoneeksi. Tauon aikana sinne katetaan juhlapöydät. Tanssilattiaksi tuodaan suuri pyöreä parketti.

Orkesterissa soittaa kolme joensuulaista musiikinopettajaa. Orkesterin johtajan sukunimi, Pippuri, kertoo jotain myös musiikista. Pippuri soittaa reipasta, hyvää tanssimusiikkia, Haataja kertoo.

Huoneita jokaisen maun mukaan

Kimmelissä asumme kahden hengen huoneissa. Talossa on myös savuttomia huoneita sekä huoneita allergisille. Sellaisissa huoneissa on puulattia ja raikas ilma. Näitä asioita voi kysyä taloon tullessaan.

Kaikissa huoneissa on väri-televisio, puhelin, housuprassi sekä minibaari. Oman huoneen baari-kaappi on käytössäsi. Kaikki juomat ovat kuitenkin maksullisia.

Sirkkala-sali on viihtyisä. Valoa on runsaasti myös illalla. Kolme seinää on lasista, joten maisemat ovat komeat. Salin kaunistukseksi on runsaasti viherkasveja. Pehmeillä tuoleilla on hyvä istua ja ne ovat kevyitä siirrellä.

Tervetuloa Joensuuhun

Kimmelissä voi myös kohottaa kuntoa, sillä saunan yhteydessä oleva pienoiskuntosali on vapaasti käytettävissä.

Joensuu on kaunis kaupunki. Joen varrella voi kävellä ja haistella raitista ilmaa. Kimmelistä on myös lyhyt matka keskustaan.

Lauantaina on toripäivä. Ja torilta voi ostaa vaikkapa oikean joensulaisen karjalanpiirakan. Ne ovat kuulemma maailman parhaita piirakoita. ■ LT.

Fiksu ei juhli lenkipuvussa

Tytöt lähtivät ravintolaan pikkujoulua viettämään. Liisa päätti panna parasta päälle: pitsikauluspuseron ja uuden punaisen hameen, jossa oli liehuva helma. — Pikkujoulua voi viettää vähän leikkimielellä, Liisa ajatteli. Suuret kultarenkaat korviin ja helmet kaulaan, kahdetkin.

Maija, Liisan ystävä, päätti ostaa uuden vaateen pikkujoulun kunniaksi. Kiiltonahkaiset kengät ja käsilaukku sopivat puvun kanssa kuin piste i:n päälle. Parfyymia korvan taakse. Ja sitten menttiin. Tytöt olivat mielissään. Nyt katsellaan vähän poikia, he nauroivat.

”Lähdetsä tanssimaan?”

Pikkujoulu alkoi. Ensin kuunneltiin kuorolaulua ja hanurin soittoa. Pari puhettakin pidettiin. Illan pääohjelma oli ruokailu: joulukinkkua, lanttulaatikkoa, rosolia ja torttukahvit. Tyttöjen poskia alkoi kuumottaa. — Alkaisipa tanssi jo, he toivoivat.

Ja alkoihan se tanssi. Tytöt odottivat komean pojan kumarrusta ja tanssiin kutsua.

— Lähetsä tanssimaan, Liisa kuuli äänen selkensä takaa. Hän kääntyi äänen suuntaan. Mies näytti siltä, kuin hän olisi juuri tullut lenkiltä: verryttelyhousut ja mahan päällä roikkuva ryppyinen villapaita. Solmiosta ei ollut tietoaakaan. Ja mikä hirveintä: miehen jalassa oli lenkkitossut.

”Kiitos ei”

— Nainen voi sanoa ”ei”, jos hän ei halua tanssimaan, Liisa ajatteli. Sievässä puvussa ja tanssikengissään Liisa odotti, että

pääsisi oikein kunnolla liitelemään lattialla. Miten tuollaisen miehen kanssa voi liidellä?

Sitäpaitsi mies oli ottanut monta rohkaisuryppyä. Liisa kieltäytyi tanssiinkutsusta.

”Kiitos, mielelläni”

Mutta toisella kerralla onnisti. Liisa tunsu olkapäällään kevyen kosketuksen. Hänen puoleensa kumartui siististi kammattu pää. Mies tuoksui puhtaalle.

Liisa nousi seisomaan ja näki miehen koko komeudessaan. Tällaisen miehen kanssa tahdon tanssia, hän ajatteli.

Liisa näki ensimmäiseksi miehen kengät, siistit mustat juhlakengät. Sitten hän näki vaatteet, puvun, valkean paidan ja tyylikkään solmion. Kasvoilla ei näkynyt parran sänkeä. Ja kun Liisa myöhemmin painoi poskensa miehen poskea vasten, se tuntui pehmeältä ja siileältä.

— Komea pari, ajatteli moni kun katseli näitä ihmisiä tanssilattialla.

Kaunis pukeutuminen on kohteliaisuutta muita ihmisiä kohtaan. Pukeutuminen antaa myös itsetuottamusta. Tee niinkuin Liisa ystävineen. Pukeudu kauniisti. Se kohottaa juhламиeltä. ■ LT

Lasse Hannula:

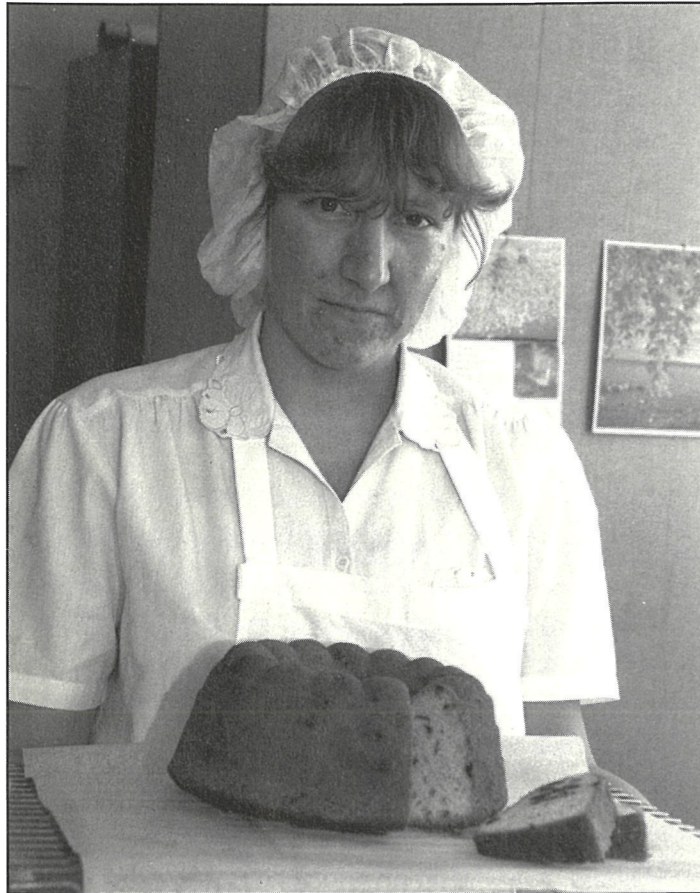
Dialogos viisivuotias

Uusi, valmis Dialogos, esiteltiin Suomen Kuurosokeat ry:n johdokunnalle elokuussa 1985, siis viisi vuotta sitten. Dipl.ins. Antti Jalava esitteli laitetta meille. Hän oli kehittänyt ja valmistanut laitteen Näkövammaisten Keskusliitossa.

Dialogoksen keksijä on Toivo Savolainen, joka haki ja myös sai patentin laitteelleen. Hän antoi patentin Näkövammaisten Keskusliitolle, joka jatkoi työtä laitteen saamiseksi kuurosokeiden käyttöön.

Marraskuussa 1985 oli ensimmäinen kurssi Dialogoksen käyttäjille. Kurssilla oli kuusi oppilasta ja kurssin vetäjänä oli Riitta Ohra-aho.

jatkuu sivulla 15...

"Elämässä on monta mukavaa asiaa"

- Eija on muuttanut pois kotoa ja aloittanut opiskelun
- Monet kurssit ja leirit ovat tuoneet iloa elämään. Yksinäisyyden tilalle ovat tulleet koulutoverit, opettajat ja ystävät.
- Koulussa on mahdollisuus oppia uusia asioita ja harrastaa
- Poikaystävä, joka saa kasvot hymyyn

Eija Hiltunen on nyt 32-vuotias. Hän syntyi miltei kuurona. — Minua sanottiin mykäksi, koska en osannut puhua. Vasta 9-vuotiaana aloin oppia puhetta. Tätini opetti minulle ensimmäiset sanat: "Patteri on loppu". Näin opin itse ilmoittamaan, jos kuulolaite ei toiminut.

— Koulussani Joensuussa oli kuulovammaisten luokka. Opettaja ei osannut viittomakieltä, vaan puhui. Minulla oli vaikeaa, vaikka kuulinkin joitakin ääniä vielä. Sisareni on myös kuuro ja hän opetti minulle viittomia. Näin voin keskustella hänen kanssaan.

— Äiti ja isä eivät osaa viittomia. Isä kirjoittaa minulle välttämättömät asiat. Äiti kirjoittaa myös, jos en saa selvää huuliosta. Olen ollut senvuoksi paljon yksin, hiljaisuudessa. Ystäviä oli kotiseudulla "nolla". Kun munmmo eli, kävin joskus hänen luonaan.

Mitä Sinusta tulee isona?

— Opiskelen nyt Arlainstituutissa valmentavalla linjalla. Nyt on aikaa ajatella, miten jatkan opiskelua täällä. Pidän käsitöistä ja keittiötöistä.

— Pidän myös äidinkielen opiskelusta, vaikka se on minulle vaikeaa. Kansalaistaidosta en oikein tykkää.

— Täällä koulussa on monia vapaa-ajan mahdollisuuksia. Luen paljon luku-TV:n avulla, kävelen ulkona. Olen oppinut tuntemaan koko ympäristön: tunnen koulun käytävät ja luokkahuoneet, veistotalon ja saunan. Osaan kulkea Mäntylästä kouluun ja takaisin. Asun Anitan kanssa.

Yhdistystoiminta tuo iloa elämään

— Olen ollut mukana Suomen Kuurosokeat ry:n toiminnoissa. Aluesihteerini on auttanut minua pääsemään mukaan monille kursseille ja leireille: viime keväänä olin laskettelemassa, sitten huktikuussa olin Kuortaneella liikuntakurssilla ja toukokuussa Vierumäellä.

— Aluesihteerini Mikko innosti minua myös tänne Arlainstituuttiin. Kävimme ensin yhdessä katsomassa paikkoja. Uskalsin sitten tehdä päätöksen: pois kotoa ja opiskelemaan.

Haaveet

— En haluaisi enää muuttaa kotiin, vanhempieni luo. Haluan kuitenkin asua kotiseudulla, mutta itsenäisesti. Etsin asunnon Enon kirkonkylästä.

— Ehkä tulevaisuudessa haluaisin myös oman perheen, sitten joskus myöhemmin. ■ LT

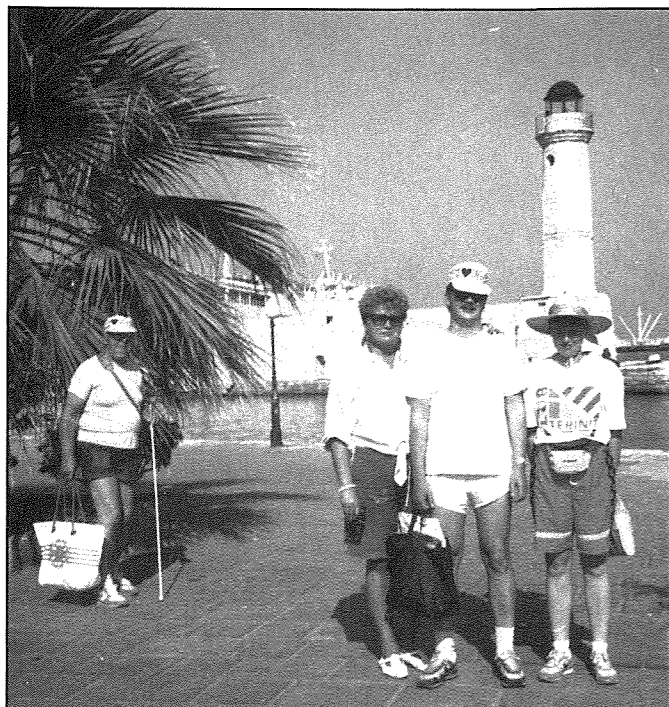
Eija leipoi hedelmäkakun

Aloita joulun valmistelut jo nyt. Valmista "Englantilainen hedelmäkakku". Se säilyy viileässä paikassa monta viikkoa ja on jouluna parhaimmillaan.

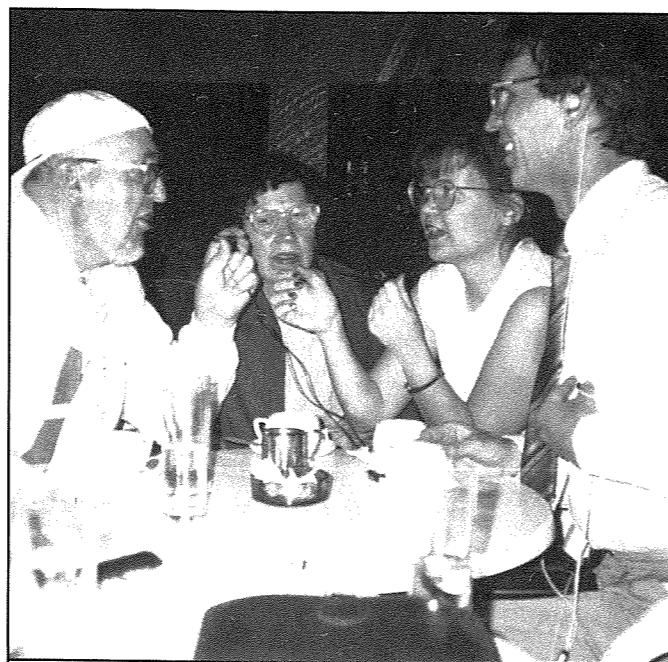
1. Varaa kakkua varten iso (noin 2 litran) vuoka. Voitele vuoka ja ripottele vuokaan vähän korppujauhoa.

2. Mittaa kakun ainekset:
 — 225 grammaa margariinia
 — 2 1/2 desilitraa sokeria
 — 4 munaa
 — 2 teelusikkaa leivinjauhetta
 — 4 desilitraa vehnäjauhoa
 — 250 grammaa (noin 4 desilitraa) silputtuja, kuivattuja hedelmiä (rusinoita, hillottua kirsiä, hillottua appelsiinin kuorta, pähkinöitä)

3. Valmista kakku näin:
 — anna voin pehmentyä ja vatkaa voi ja sokeri vaahdoksi
 — lisää munat voivahtoon ja vatkaa koko ajan
 — silppua hedelmät pieniksi ja sekoita osa jauhosta hedelmien joukkoon
 — sekoita leivinjauhe vehnäjauhoihin ja lisää seos taikinaan. Sekoita mukaan hedelmäsilppu. Sekoita taikina hyvin.
 — paista kakku 175 asteisessa uunissa noin 1 tunti 15 minuuttia. ■

Jorma, Pia, Kauko, Eija ja majakka.

Raimon oman induktiosilmukaravulla kommunikointi toimi moineen suuntaan.

Kuurosokeat Kreetalla

Tänä vuonna kuurosokeiden matkakohteena oli Retimnon kaupunki Kreikan suurimmalla saarella Kreetalla. Matka kesti viikon. Siihen mahtui monenlaista ohjelmaa. Oli kreetalaista iltaa ja liira-musiikkia, oli kreikkalaista iltaa ja bouzoki-musiikkia. Ja tietenkin tanssittiin kansantansseja.

Käytiin markkinoilla torilla ja ostoksilla kaupungilla. Uitiin ja otettiin aurinkoa ja poltettiin vähän nahkaamme.

Yhdeksi kokonaiseksi päiväksi saimme pikkubussin ja oppaan. Silloin kiersimme Kreetan saarta ja ihmettelimme kyliä ja rotkoja sekä uskomattoman kiemuraisia vuoristoteitä.

Paljon ehdittiin nähdä, kokea, haistaa ja maistaa. Paljon naurettiin. Monet halaukset ja rutistukset annettiin. Paljon jäi matkasta muistoja. Ne lämmittävät jokaisen mieltä varmasti vielä pitkään, kun pimeä talvi koittaa.

Useimmat olisivat halunneet jäädä toiseksi viikoksi ja moni lupasi tulla Kreikkaan takaisin. Ehkä menemme sinne taas joskus yhdessä, toivotaan niin. ■

Terveisin Tuija

...jatkoa sivulta 11

— Kurssilaiset olivat innoissaan, kun saivat keskustella laitteen avulla ja soittaa puhelimella ensimmäistä kertaa, kertoo Riitta Ohra-aho kurssiraportissaan.

Joitakin vaikeuksia koettiin kursilla, sillä laitteet eivät toimineet aivan moitteettomasti. Lopputulos oli kurssista ja Dialogoksesta myönteinen.

Kehittämistyö jatkuu

Dialogokseen on tehty pieniä parannuksia. Muutamia asioita pitäisi vielä korjata: mielestäni olisi hyvä, jos pistepuolta voisi selata myös. Tällöin voisi etsiä luettavakseen halutun kohdan ja ohittaa sen, jota ei halua lukea.

Olen toivonut myös rivinäyttöä Dialogokseen. Normaalina pistekirjoitusta osaava saisi rivinäytön avulla hyvät luku- ja kirjoitusmahdollisuudet. Olen näinä vuosina keskustellut Maija Nurmen ja Antti Jalavan kanssa. Olen selvittänyt, millaista laitetta kuurosokeat käyttäjät tarvitsevat.

Laitteen kehittämistyö jatkuu. Toivon että saamme pian kuulla, millä Dialogoksen tulevaisuus näyttää. ■

Kirjekerho

Olen kuulo- ja näkövammaisen 40-vuotias mies. Kommunikoin viittomalla ja luen pistekirjoitusta.

Haluaisin kirjeenvaihtoon 25—45 vuotiaan naisen kanssa. Sinä, joka tunnet itsesi yksinäiseksi, kirjoita minulle!

Nimimerkki: "Onnelliseksi yhteisen harrastuksen parissa"

Nimimerkille osoitetut kirjeet voit lähettää osoitteella:

Tuntosarvi/Kirjeenvaihtopalsta
Nimimerkki: "Onnelliseksi yhteisen harrastuksen parissa"
Mäkelänkatu 52 A
00510 HELSINKI

Toimitamme kirjeen avaamattomana vastaanottajalle!

*Mistä löytyis sopiva laulupuu,
jossa vois laulella hymyssä suu?
Tai pitäisikö pysyä alla puun
ja istua itkien loisteessa kuun?
Kuka sen tietäisi parhaiten,
mikä ois parasta vammaisen?*

Lasse Hannula